

Megjelen: Hetenként vasárnap

Előfizetési ára:
helyben hazhozhordeca
vidékre postánküldve

Egész évre . . . 4 ft.
Félévre . . . 2 ..
Negyedévre . . . 1 ..
Egyes szám ára 8 k.

Hirdetések árszabály
szerint közöltetnek.

SZOBOSZLÓ ÉS VIDÉKE

KÖZGA. DASÁGI, TARSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztői iroda
Nap-utca 42. sz. 1. I.
a 1. em. szellemi részlet
illetőleg értekezhetni
lehet.

Kéziratok nem adhatók
vissza.

Kiadóhivatal:
Nap-utca 42. sz. hova
a hirdetések és előfizet-
ések küldendők.

Nyitási közlemények
soroként 15 kr.

Márczius.

A világszabadság hónapja, amelyben, az a láthatatlan erő, mely a holt természetbe életet önt s a halál zsarnokságát megsemmisíti, új életre költötte a szunyadó népszabadságot; amelyben az emberi szellem és ész alkotásai, amelyek Isten művei után a legdicsőbbek a világon, szárnyra kelttek, hogy világosságot terjeszzenek s az érzést és erőt teltekre hívják. Légy üdvözölve e napon, a melyen a magyar hazára is felvirradt a szabadság hajnala, a melyen testet öltött a nemzet vágya az alkotmányos szabadság után s megszületett a »tizenkét pont« a legbűszkébb a legbőcsebb a legelkessebb program, amely valaha szólott nemzetünkhez, — amelyen lehulltak a sajtó bilincsei s napvilágot látott a szabadsajtó első szülője a »nemzeti dal!«

Eljöttel újra, hogy emlékeztess bennünket az ébredés nagy napjára, a biborpiros hajnalra, a mikor a szabadság kilebbent illatterhes szellőjétől megittasult a magyar nemzet! Eljöttel, hogy emlékeztess a viágtörténelem legnagyobb magyar alakjaira, a kik e napon sikra szálltak, hogy megkezdjenek egy dicső pályát, a mely fény és láng között az élet és halál minden vészai dacára olyan magaslatra vezetett, a melyről emlékek évszázadokon keresztül fog a magyar hazára dics-fényt vetőleg lesugározni Európa népeinek bamulata között.

Légy üdvözölve!

Gyujtsd fel kebleinkben a hazafias érzések nélán szunyadó lángját, buzdíts teltre bennünket is! Add kezünkbe a munka fegyvereit, hogy diadalmasan küzdhessünk meg minden ellenséggel.

Taníts hazaszeretetre elvilágiasodó századunkban, hogy az elkövetkezendő újabb megpróbáltatás nehéz napjaiban ne hangozzék el nyomtalanul a megváltók szava!

Taníts kegyeletre, a mely nem fogja kitörölni hagyni emlékezetünkben a márcziusi nagy napokat s koszorút tétel velünk a vértanúk sirjára s elhunyt nagyjaink nyugó helye fölé, koszorút a földről eltűnt s az egészszállott költő a magyar Tirtus szobrára — koszorút a történelem egyik legnagyobb alakja Kossuth Lajos sirhalmára.

Világszabadság hónapja! Légy üdvözölve!
Taníts s emlékeztess!

Egy kis statisztika.

A polgáriiskolára vonatkozó vita folyamán S. M. ur azt állította, hogy polgáriiskolánkban a latin nyelv tanítása nem ér semmit s növendékeink — ha gimnásiumba mennek — elbuknak. Én erre bátor voltam azzal a kijelentéssel felelni, hogy nevezzen meg csak egyet is, ki növendékeink közül más iskolába mentén — elbukott volna. Mikor ezt a kijelentést tettem, nagyon természetes, hogy legfeljebb is csak azon időt vehettem állításomnak igazán, melyben már magam is tanára voltam ez iskolának; másfelől meg azt érthettem alatta, hogy a polg. iskolából gimnásiumba állépő növendéket kötelező felvételi vizsgálatot sikerrel kiállotta minden növendékünk bárhova ment is az. Hogy a józan ész törvényei szerint ez nem is lehet más-ként, én azt nem bizonyítgatom.

Azonban ama kijelentésemre S. M. ur azzal áll elő, hogy ő kész — magánuton — megnevezni nem egy, hanem hat növendéket, ki itt tanult és másutt elbukott a latin nyelvből. És csakugyan szíves is volt nagy utánjárásomra megnevezni őket. Bár ezek, egy kivételével mind régebb időből valók, mégis legyen szabad nekem megmaradni állításom mellett, a mi természetesen maga után vonja az ellenkező állításnak a legteljesebb visszautasítását. A megnevezettek közül ugyanis, egy egyáltalában nem is tanult latin, kettőnek eszé-ágában sem volt gimnásiumba menni; egy az első osztályt itt elvégezvén N.-Váradra ment és ott haladt bukás nélkül a IV-ik osztályig, — de ma a VIII. osztályban tanúl; kettő pedig szintén letette a felvételi vizsgát és haladt is így egy pár osztályt, s hogy nem végezhetette el a gimnásiumot, azt a kellő szorgalom-hiányának köszönheti. — Ime a S. M. ur által megnevezett 6 növendék sorsa. — Látnivaló, hogy az ő állítása meg nem állhat. — De még ha adatai igazak volnának is — kérдем, lehet-e velök jogosan megtámadni a polgári iskolát és annak tanártestületét. — De, hogy az utóbbi évekről is legyen szó — és a támadás szempontjából az lényeges — hadd közöljem itt azon növendékek névsorát, a kik ez iskolában kezdtek a latin nyelv tanulását és másutt folytatták vagy folytatják azt, bizonyára jobb vagy kevésbé jó osztályzattal, de mindnyájan eredménnyel. — Az utolsó hat év alatt 14 tanuló ment tőlünk gimnásiumba s ezek a következők: Kircsi Antal, Rosenfeld J. Szabó János, kik már elvégezték a gimnásiumot; Zsigmond Sándor, ki hat gymn. osztályt végzett; Trocsányi Béla, Kovács Gyula, kik most hetedik osztályosok; Rex Sándor, Márki Géza, Bérl Ferencz, kik hatodik gymn. osztályban tanulnak; Domokos G., Pólya László, Sós János, Bihari Kálmán és Váczy Ferencz. Ezek között van van ki jeles osztályzattal végzett, ki Magyarország egyik legszigorubb gimnásiumában a bpesti reformaut főgimnásiumban jeles eredménnyel tette le a

felvételi vizsgát és ott tanulása alatt is jeles osztályzatot nyert.

Azt hiszem elég szárazon, a legszigorubb tárgyilagossággal — minden polemikus stylust mellőzve — igyekeztem megvédeni álláspontom igazságát. — De elvi szempontból ki kell még egyszer jelentenem, hogy még ha történt volna, vagy történnék is eset arra, hogy egy tanuló, ki itt végezte a négy osztályt, gimnásiumba vagy bármely más iskolába elmentén elbukott, vagy elbukik — még abból egyáltalában nem lehet vádat kovácsolni az iskola ellen, ha különben a tanítási siker már itt is nem kifogásolható. Ha ez nem így volna, akkor mi nemcsak testület, de baleset elleni biztosító társaság is volnánk, kiknek biztosítási bérézát kellene adnunk tőlünk elmenő tanítványainknak, — nemcsak iskola évekre, de egész életükre nézve. — Talán már ezt S. M. ur sem kívánja tőlünk?

Egyebekre pedig nem válaszolok; ennyit a közönségre, másfelől tanítványainkra tekintetből kötelességemnek tartottam megírni. — De ezzel aztán be is fejeztem ez ügyet, szívére kötvén, S. M. urnak, hogy ha máskor, polemizáik, vegye figyelembe ama latin mesét, mely megvagyon írva Phaedri Fabularum Aesopiarum Liber I—IV. szám alatt.

Szécsi Miklós.

Az országos szőlőtelepítő szövetkezet célja.

Hazánk szőlőhegyeit elpusztította a phylloxera! Szőlőnk megsemmisülésével elveszett egy mérhetetlen nagy nemzeti vagyon. Szőlőtermelő népünk elszegényedett s egy igen nagy részük a koldusbottól menekülő, Amerikába és Szlavoniába vándorol.

Az állam az elpusztult szőlők rekonstruálása s új szőlők telepítése tekintetben megtesz ugyan minden tőle telhetőt, azonban e tekintetben a legnagyobb feladat nem az államra, hanem a társadalomra hárul. Az állam adhat segélyt, adhat olcsó kölcsönt a szőlőtelepítőnek, de nem adhat kész, kellő szakértelemmel betelepített szőlőt, ezt megtenni a társadalom feladata. Ezen társadalmi feladat keresztülvételét vállalta magára az országos szőlőtelepítő szövetkezet.

»Kész szőlőt a termelő kezébe!« Ez jelszava az országos szőlőtelepítő szövetkezetnek!

Az országos szőlőtelepítő szövetkezet az egész országra kiterjeszti tevékenységét és az elpusztult szőlők rekonstruálása, új szőlők telepítése, a kor színvonalán álló egészséges munkai irány követése, a hazai csemegeszőlő és borkészleteknek külföldön biztos és állandó piacok szerzése stb. által vissza akarja hódítani veszedőbe ment nemzeti nagy kincsünket, a szőlőt és ezzel biztosítani akarja szőlőművelő népünk vagyonsodását s

A m. kir. államvasutak gépgyárának VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

Budapest, Váci-körút 32. sz. a.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas »Compound« lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsológépeit, Stibor-féle körfürészeit, kaszáló és aratógépeit, továbbá SACK-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen es bérmentve.

1—10

s ezreknek nyújtand biztos alapot a tisztességes megélhetésre. A szövetkezet működését egyenlő arányban terjeszti ki úgy a kötött, mint a homoktalajon levő szőlőkultúrára.

Az országos szőlőtelepítő szövetkezet feladatainak megvalósítása céljából azon tagjai számára, a kiknek sem szőlőtalajuk, sem pénzük, sem szakértelmük nincs, szőlőterületeket vásárol, azokat beülteti, parcellázza s nekik a vételárnak 10—15 év alatt kisebb részletekben leendő törlesztése mellett tulajdonukba bocsátja.

Azon tagjainak, kiknek talajuk van, de pénzük és szakértelmük nincs, talaját beülteti, őket szakképzett kezelők által az új kultúrába bevezeti s a beültetésért járó munkadíjat hosszabb lejáratú kölcsön formájában szedi be tőlük, hogy ki-ki szőlőtermése egy töredékéből könnyedén törleszthesse tartozását; végül azon tagjai részére, a kiknél csak a szakértelem és jártasság hiányzik, a szövetkezeti telepeken munkásokat és szőlőkezelőket képez.

Nagy, sőt kiváló súlyt fektet a szövetkezet a homoki szőlőkultúrára s minden erejével azon lesz, hogy a homoki szőlők telepítését még az által is előmozdítsa, hogy igyekezni fog megnyerni a saját jóállása mellett, pénzintézeteket arra, hogy az állam által garantírozott (25 millió) kölcsönhöz hasonló feltételek mellett homoki szőlőkre is engedélyezzenek törlesztéses kölcsönöket. Ilyen kedvezményre a homoki szőlők jövedelmezőségükkel fogva méltán igényt tarthatnak!

A szövetkezet ezen nagy feladatai mellett tagjai egyéb szőlőszeti szükségleteit is ellátandja, nevezetesen európai és amerikai szőlővesszőket és oltványokat tömegesen termel s azokat jutányosan bocsátja rendelkezésére, valamint a tagok vesszőkészletei eladását közvetíti, államilag segélyezett anya- és minta szőlőtelepeket létesít, karónyerés céljára akáczosokat ültet és kosárfűzt termel.

Tagjai körében a szakértelem igen olcsó szaklap kiadása által is terjeszti, a szőlőszeti mellékterményeket feldolgozza s a jobban nem értékesíthető borokból cognacot gyárt.

Szőlőszetünk felvirágoztatására azonban mindez nem elég, mert mit ér a legszebb szőlő, mit ér a legjobb bor, ha nincs rá vevő. A szövetkezet működésének egyik fő csoportja leendő szőlőtermények jó áron való s biztos értékesíthetőségének keresztülvitele.

Ezen cél elérésére a szövetkezet tagjai bor és csemege szőlőkészleteinek eladását közvetíti, külföldi piacokat keres fel és nyer meg, külföldi kereskedőket hív be, hogy tagjai szőlőjét és borait lehető jó áron eladhassa. Sőt ennél sem áll meg, hanem ha nagyobb bor mennyiségek állanak majd rendelkezésére a monarchia, esetleg a külföld nagyobb városaiban mintapiaczatokat és kiméréseket állít fel.

Mindezek oly nagy horderejű feladatok, melyeknek célravezető megvalósítása nélkül szőlőnk helyreállítva, szőlőtermelő népünk a koldusbottól megmentve s szőlő és borkereskedelmünk felvirágoztatva nem lesz s nem lehet soha.

Az országos szőlőtelepítő szövetkezet székhelye Budapest.

A működéshez szükséges tőke 100 korona névértékű üzletrészek kibocsátása által képezetik. Az üzletrészek havi 10 koronás részletekben is fizethetők. A szervezési költségek fedezésére minden üzletrész után a jegyzés alkalmával 2 korona beiratási díj fizetendő.

A szövetkezet ügyeit Budapesten az igazgatóság vezeti a felügyelőbizottság ellenőrzése mellett. A vidéki ügyvitel és a tagokkal való érintkezés sikeres keresztülvitele céljából, az igazgatóság minden községben, hol szőlőtermeléssel foglalkoznak, bizalmi férfiakat ügyvivőket nevez ki.

Bővebb értesítést ad az országos szőlőtelepítő szövetkezet szervező irodája (Budapest, VI. Nagymező-utca 12. sz. a.

H I R E K.

— **Márczius 15-ét** ez évben is megünnepeli városunk polgársága. Az ünnepély hétfőn reggel hálaadó istentisztelettel kezdődik meg a ref. templomban. Délután 10 órakor a városbáza udvarán folytatódik az ünnepély, ahol a fúvós zenekar és dalárda közreműködése mellett alkalmi

beszéd és szavaltat tartatik. Este társas vacsora lesz a függetlenség olvasókör helyiségében.

— **Meghívás** A kenderes kertbirtokosok folyó évi április hó 9-ik napján d. e. 10 órakor a városbáza nagytermében tartandó gyűlésére. Téma: Hegyközséggé alakulás kérdésében határozás. H.-Szoboszló, 1897. márcz. hó 9. Kovács Gyula, polgármester.

— **A Kaszinó** pár hét múlva egy felolvasó estélyt szándékozik rendezni. A rendező bizottság már meg is tette erre az előkészületeket. A műsor egyes számaint felolvasás, szavaltatok, ének és zongorajáték töltik ki.

— **A város szőlőtelepe** — amint már említettük is — az idén ki fog bővülni. Az újabb telepítéshez szükséges vesszők beszerzése iránt a héten intézkedett a városi tanács.

— **A P.-Angyalháza** a birkaverés a folyó hó 22-ik napjától veszi kezdetét. Minden darab birkától 24 krt kell a közbirtokossági pénztárnoknál befizetni, amely összegben benne van az állami-és községi adó, tiszaszabályozási és fenntartási költség is. — A ki ezen összeget előre be nem fizeti, s legelő adóhátralékát nem rendezi, annak birkája az Angyalháza be nem bocsátatik. — Közérdekünk tartjuk a p.-angyalházi birtokossági tanács ezen f. hó 13-án hozott határozatának közzétételét.

— **Halalozás.** Cseke Gábor városi házipénztárnoknak Ferencz nevű 8 éves fia meghalt. Temetése ma egy hete ment végbe. A városi tisztviselői kar testületileg jelent meg a temetésen.

— **A fiatalság** is mozgalmat indított, a melynek az a célja, hogy április hó folyamán városunkban egy nagyobb szabású hangverseny rendeztessék, a melyen közreműködne a debreczeni színháznak több elsőrendű tagjai is. A hangverseny rendezésére megalakult bizottság már kétszer tartott értekezletet de a részletek felől még nem határoztak.

— **A kovácsmesterek** kétszeres árra emelték fel az eddig szokásos munkadíjakat. E miatt a gazdaközönség körében sok a panasz, és azt tervezik, hogy a gazdak szövetkezni fognak, s ezek a szövetkezetek külön kovácsmestert hoztatnak és tartanak magoknak.

— **Paczelt János** debreczeni jöhrü magkereskedésére ismételve felhívjuk olvasóink figyelmét Paczelt János magkereskedésében a legjobb minőségű konyhakerti vetemény magvak, továbbá virágmagvak és díszfák kaphatók jutányos árk mellett. A magvak esiraképessége teljesen bizonyos. Paczeltnek ezenkívül vannak gyönyörű őszibarackfa oltványai azokból a fajokból, amelyek az ezredes ország kiállításán ki lettek tüntetve. Ezt a kertészetet és magkereskedést ismételten ajánljuk a közönségünk figyelmébe.

— **Korai fürdő-saizon.** A magyarországi fürdőkben rendszerint későn, május hó közepén kezdődik a fürdő-saizon. Jó részt ez az oka annak, hogy a magyar közönség még mindig óriási tömegekben keresi föl a külföldi fürdőket, holott a magyar fürdőkben is megtalálhatná a klimatikus hatások és a források gyógyító ereje mellett azokat az intézményeket, melyek a különféle betegségek ellenében szükségesek. Ezen a bajon segít most az utóbbi esztendőknél során egyszerű fejlődésnek indult Rajeczfürdőnek az igazgatósága. E fürdőben ugyanis az idén már április hó 1-én kezdődik a saizon. Erre különösen alkalmas rendkívül kedvező éghajlati viszonyainál fogva, melyek már áprilisban is tökéletesen megfelelnek a különféle bajok ellen orvoslást kereső betegeknek. Rajeczfürdőn, hol esztendőről-esztendőre szinte meglepő arányokban nyilvánul a fejlődés, mely ezt a gyönyörű fekvésű helyet egyik leglátogatottabb és legkedveltebb magyar fürdővé tette, a kitűnő gyógyhatású meleg ásványfürdő, úgy Marienbad és Carlsbad között helyet foglaló hideg és meleg ásvány ivókurája mellett tavaly óta a modern technika és orvostudomány minden igényeinek megfelelő hidegvizgyógyintézet és a Franzensbádával egyenlő tökéletesen kipróbált vasas lápfürdők is állnak az üdülést és gyógyulást kereső közönség rendelkezésére. A most életbe léptetett újítás, vagyis az, hogy a saizon már április 1-én megkezdődik, hasonlóképp arra vall, hogy a fürdő igazgatósága semmi áldozatot nem kímél, mikor a fürdőző közönség igényeinek a kielégítéséről van szó. — Rajeczfürdőnek vasúti állomása **Zsolna**, a m. kir. államasutak mentén.

— **Márczius 15.** A hajduszoboszlói közs. polgáriiskola ez évben is megünnepeli 1848. márczius 15-ének emléknapját. Az ünnepély a központi iskola emeleti nagytermében fog megtartatni, hétfőn d. u. fél 3 órakor.

A műsor a következő:

1. Hymnus. Éneklék a polgári iskola növendékei.
2. Nemzeti dal. Szavalja: Kátay Gyula IV. oszt. tanuló.
3. Nemzeti ima. Éneklék a polg. isk. növ.
4. Emlékbeszéd. Szécsi Miklós-tól.
5. Bujdosók éneke. Éneklék a polg. iskola növendékei.
6. Kik voltak a honvédek? Szavalja Márton Lajos, IV. oszt. tan.
7. Szózat. Éneklék a polg. isk. növ.

E hazafias ünnepélyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja a tanári kar.

— **Városunk érdemes polgármestere** akut gyomor betegségéből, melyben több, mint három hétig szenvedett; mint örömmel értesülünk, tökéletesen felgyógyult s már a héten meg is kezdette hivatalos működését.

— **Dr. Czeglédy Mihály** ideiglenes megyei tisztviselő ma egy hete városunkban időzött; számos tisztelői örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy előléptetéséhez gratuláljanak, a vendégeket az ő szokott nyájjasságával igen szívesen fogadta vendégszerető házában.

— **Az iparosok batyubálja** ma egy hete tartott meg s mint az első jelek is mutatják, a multság igen jól sikerült; majdnem az egész iparostületet ott láttuk családjaikkal, a hol fesztelen jókedvvel pohár csengések közepette fogyasztották el a jó elemözsiákat. Vacsora után az arany ifjuság tánczra perdült s volt ne mulass kiváló kivirradtig. Bizony egy kedves multság emlékével távoztak mindazok, akik ott voltak a batyubálon.

— **Megzavart csend.** Alig nyugszik le az öreg nap, zavartalan csend uralkodik városunkban, inkább egy-egy utcára kitévedt kutya ugatása teszi hangzatosabbá az utcákat; ezt már különben annyira megszoktuk, hogy észre sem vesszük, a héten azonban vadlibák gágogása tette hangzatosabbá az esti örökös csendességet. A Fertőn és Angyalháza seregestül járnak a vadlibák. Figyelmébe ajánljuk ezt a vadász társaságnak.

— **Sógor ez a jóbor.** Talán ki is ment már a divatból ez a nóta; mert a phyloxera annyira kipusztította a szőlőket, hogy sem jó, sem rossz bor nem található a pinczékben, mi által, természetes, elmarad a nóta is; de korántsem örökre, mert mint örömmel vesszük észre, a szőlőtulajdonosok serényen munkálkodnak az új szőlőtelepítéseken és a pár esztendő múlva bizonyosan felhangzik az ismeretes nóta. Vegyenek példát erről a szőlőtulajdonosok, a nemes munka megtermi a maga gyümölcsét.

— **A »Csepüs«** kert is példát vesz a többi kertektől, mert szintén hegyközséggé kíván alakulni, a kérvényt a héten be is adták a polgármesterhez. Gratulálunk ez elhatározáshoz.

— **Műkedvelő előadás.** A helybeli állandó műkedvelő társaság husvét másodnapján ismét egy élvezetes estét fog nyújtani a színművészetet pártoló közönségnek. Előadják Thán Gyula, a »Debreczeni Reggeli Újság« jeles tollú főszerkesztőnek Debreczenben többször nagy sikert aratott »Paraszt hűség« című népszínművét. A daraból a szerep osztások nagyban olt folynak. Gratulálunk a társaságnak e jól kiválasztott darabhoz.

— **Hol van a legnagyobb sár?** Erre nagyon nehéz a felelet; mert bizony ezzel bővelkedünk mindenfelé városunkban; de mi még azt is találjuk, hogy legnagyobb sár a piacon van, még pedig annál az egyszerű oknál fogva, mert a kofák odahordják a sok szalmát, melyek aztán ott elrohadnak; mi által nemcsak sár, hanem egy trágya domb is diszeleg a város kellő közepén; a mi pedig egy cseppet sem válik a piacz díszére. Közegésségi tekintetben is jó lesz azt eltiltatni.

— **Megcsipett vadász.** A napokban Szivér Géza, Riekl Géza gazdasági irtókja a szoboszlói területen vadászott, jól is ment volna a dolga, csak hogy a vadász-jegye előmutatására kérték; mikor kislult

hogyan vadász-jegye nincsen. Nemcsak neki volt zsákmánya a vadászatban, hanem a vadásztársaságnak is; mert engedély nélküli vadászatáért megbüntették.

— **Debreczeni szentgyörgynapi országos vásár.** A szentgyörgynapi országos vásárt, tekintettel a közbeeső keresztény és izraelita ünnepekre, egy héttel előbbre helyezték.

K Ö Z G A Z D A S Á G .

Növendék állatok takarmányozása.

(y) Nagyobb házi állataink is életüknek első évében többet fejlődnek, mint életük hátralévő tartama alatt, feltéve, hogy adatik nekik elegendő tápláló anyag, illetve takarmány. Ha egy éves korukig megfelelő takarmányozásban nem részesítettük, nemcsak visszamaradnak fejlődésükben, de ha később jobb takarmányozásra fogatnak, sem lesznek képesek visszapótolni azt, a mit fejlődésükben visszamaradtak. Lassuk tehát, hogyan, miként kell a növendék állatokat takarmányozni, ha a legjobb eredményt akarjuk velük elérni.

Az a tenyésztő, ki egy jól kezelt tehenészet vagy ménés birtokában van, talán azt hiszi, hogy a tárgyáról felesleges is írni, hiszen az ő üszői is 1½ éves korukban 4—5 mázsát nyomnak, tehát nem is lehetnek jobban fejlődöttek. Hasonlólag gondolkozik az a gazda, s ki félraudul tavaszanként a budapesti tenyésztőállatvásárokról, a hol csaknem kizárólag elsőrangú tenyésztetek által kiállított jól fejlődött állatokat fog látni. Ha azonban eltekint, tesszem azt egy vidéki kiállításra, vagy végig járja egy néhány birtokos, illetve tenyésztő istállóit, sajnálattal fogja tapasztalni, hogy az istállók legalább 90%-jében az állatok nem mutatnak olyan tápláltsági fokot, olyan fejlődöttséget, mint a milyet maga is tenyészt s másfél éves korban már tenyésztésre használ, 3—3½ éves korban sines annyira kifejlődve, hogy tenyésztésre nyugodtan használni lehetne. Számos uradalmat, nagyobb gazdaságot tudnék megnevezni, a hol a simmenthali bika 3 éves korában nem nyom 3 mázsát, a hol a pinczgaui üsző 4 éves kora előtt nem bocsátható bika alá, egyedül azért, mert nem adatik neki annyi, a mennyit testének felépítésére szükségel.

Már pedig a nyugoti marhát nem azért importáltuk, hogy fejlődésének lassúságával tul tegyen a mi magyar fajtáink lassu fejlődésén, hanem éppen azért, hogy több oldalú haszon nyújtása mellett tökényt gyorsabban forgassa, gyorsabb fejlődésével.

A kárral járó takarékoskodás talán sehol sem mutatkozik oly mérvben, mint éppen az állatok takarmányozása terén. Minden realitás számítást mellőzve csak azon vagyunk, hogy állataink mennyivel kevesebbet kiéljenek; nem gondolva meg, hogy az állatok átörökítési képessége nem járhat mindaddig érvényre, a míg az utódok megfelelő tartásban és táplálásban nem részesülnek. Az a feltevés, hogy az állatok annál fevesebbe kerülnek, mennél silányabb takarmányozásban részesülnek, illetve mennél kevesebb takarmányt fogyasztanak, csak látszólagos s igen egyszerű számításal megdönthető. Ha csupán azt vesszük tekintetbe, hogy az állat testi melegenek fejlesztésére egy és ugyanazon mennyiségű takarmányt használ fel, akár jól, akár rosszul van táplálva; sőt meg többet, ha rosszul van táplálva, mert nagyobb a hőkérgázás; azonnal be fogjuk látni, hogy az említett ezeken annál több takarmányt fogyaszt el az állat, mennél hosszabb időt szükségel, míg piaczképessé lesz. De másrészt csupán ha a húsértékét, mondjuk kilogrammonként 30 krral vesszük számításba, akkor is igen nagy az értékkülönbség a 1 és fél éves jól fejlődött, 4 es fél mmt nyomó simmenthali bika s az ugyanolyan kora, de csak 2 mmt nyomó bika között. A különbség kettő között 75 frt husban s még sokkalta nagyobb tenyészértékben. Pedig ha a mellől, melytől 1 és fél éves korára 2 meter-mázsát nyom a bika, naponta 2 kg. erőtakarományt adunk, melynek kilogram-ját számítsuk 5 krba, akkor is csak 54 frt 75 krral kerül többet érő bika, mint a másik; de sőt ennnyivel se, ha számításba vesszük a gyorsabban forgó töke kevesebb kamatját, a rövidebb ideig tartó risikót, a kevesebb eselédért, stb. Vagyis tehát a jobban táplált, gyorsabban fejlődő állat, mindig sokkalta több hasznot nyújt a gazdának, mint a silányul táplált, rosszul fejlődött.

Már igen nagy befolyással van az utód, nevezetesen a borjú fejlődésére, vajjon szoptatva lesz-e,

avagy itatva. Kísérletek bizonyítják, hogy a szoptatott és itatott borjúk között 1 és fél éves, 2 éves korban 50 kg. súlykülönbség is van. E körülmény oka abban kereshető és található fel, hogy a valuból ivó borjú nemcsak előzetesen már zsirtalanított, illetőleg lefőlt, de rendszeren nem főgy-meleg, hideg tejet iszik s a hidegtejnek már csak azért sem lehet az a hatása, mint a főgy-melegnek, mert az utóbbival egy bizonyos es pedig jelentékeny mennyiségű meleg is vitetik a testbe. A hol igazan szép tenyészanyagot akarunk nevelni, ott csak maradjunk meg a természetesebb eljárásnál, a szoptatásnál.

A másik hiba, a mit elkövetni szoktunk, a tulajdoni elválasztás. — Sok helyt szokásos már a hat hetes borjút elválasztani, pedig hát ilyenkor az még nem olyan fejlett, hogy az anyatejet nélkülözhesse, illetőleg, hogy annak elvonása fejlődésére hátránnyal ne járjon. — Harom hónapos kora előtt a pirostarka borjút se válasszuk el, feltéve, hogy azt tenyésztésre szántuk, mert az a néhány liter tej nem fog kárpótolni azért a veszteségért, mely a borjú silányabb fejlődése folytán beállani fog.

Elválasztás után kell legintenzívebbül táplálni a borjút s e tekintetben nem elegendő csak a takarmány mennyiségére súlyt fektetnünk, de kiváló súlyt kell fektetnünk a takarmány fehérje-tartalmára, mert fehérjéből épül fel a test. Szalman s holmi egyéb silány takarmányon állatot felnevelni nem lehet.

A növendék állatok részére kiosztandó takarmányokra vonatkozólag megjegyzendő, hogy minél természetesebb az, annál inkább megfelelő. Szemes- és szalaz-takarmányok játszak részükre a legfontosabb szerepet, különösen phosphorsavas mészben, a melyre pedig növendék csontképzés céljából is igen nagy szükségük van. A mesterséges takarmányok közül a k-rpa, a malatacsira, igen kis mérvben a szarított szesz-moslék etethető növendékekkel, de mindennemű vizdus, avagy nagy teriméjű takarmány etetése kerülendő.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Helyben. Mandel Samu és Tsa. urak kabai szőlőtelepén szőlőgyűjtőványok még mindig kaphatók úgy bor, valamint csemefejükben.

Felelős szerkesztő és lapkiadó-tulajdonos:
F e h é r G á b o r .

UNGHVÁRY SÁNDOR

gyümölcsfa-iskolája Czepléden.

Unghváry József e lapok hirdetési rovatában a következő nyilatkozatot teszi közre:

Unghváry László teleptulajdonos, kinek telepe van **Unghváry Sándor kinek telepe nincs** (ki csak Unghváry Lászlónál alkalmazott irnok), **egy és ugyanaz** A hirdetésükben használt jelző fával kepezekedik jó hírnevnek érvendő telepeim rongálására és a nagyközönség **felvezetésére** szolgál. Ezen jelző megzafolására és teljes érvénytelenségére feleletet adnak idei arjegyzékben közjegyző által hitelesített előismerő nyilatkozatai. Közönségben jelenleg **9 hold üzempérs telepem van.**

En — Unghváry Sándor — csak örülök azon, hogy batyám Unghváry Lászlónál, ha úgy tetszik mint irnok, de nekem mégis úgy tetszik, hogy **8 éven át bétagja** is voltam a vállalatnak. It váltam szenvedélyes gyümölcsészszé; itt tanultam meg a munkát be-e-ülni és hogy, miként lehet egyeneslelkűnek lenni és **elősi** modjira senkit meg nem károsítani. Ön József ur **3 szor** lett e helyről elbocsájtva és mindannyiszor **jellemtelen** módon szegény batyám ellen zudított szűlőt, rókont, jóbarátot, kik ugyanakkor részben vagy egészben nagy összegig megvonták batyamtól a támogatást, melyből végtelen károk származtak. Egyébként tudva van, hogy legutóbb is csak azért ment batyámhoz, hogy követni szokott eljárását úgy az irodában, mint a telepen, valamint nagy fáradsággal betanított embereit és sok más mindent **magához vehessen**, hogy így azok segítségével — az adott be-csületszót megszegve — hasonirányu vállalathoz kezd-hessen, mert jól tudta azt, hogy

Czepléden az Unghváry nevet

használni, illetve batyám szénáját huzogatva (mert a rendelő emlékezetében leginkább Czepléd és Unghváry név marad fenn) mégis csak olesőbb mód leszen a boldogulásra, mint más városban, kezdve a nagy költ-

ségü (40—50 ezer forintra menő) hirdetés mellett, valamint becsületes kiszolgálás útján saját terményével az egész országra nevezé elismertetni vállalatát.

A fentiek, de inkább az alant következők után a nagy közönségen a sor megítélni, hogy mennyit érő József ur mód nélkül való hanykolódása.

Közjegyzőleg hitelesített masolat az 50 kros bélyeggel ellátott eredetiről:

Nyilatkozat. Mivel öcsém Unghváry Sándor nyolcz éven keresztül csekely évi fizetésben részesült, végki-elégítés ezimen atengedek részére négy évi kiürítés mellett tanuk előtt kijelölt 25 tábla vadonez és nemes ojtast olyképen, hogy ezen táblától kiürítés után egyenként 500—500 forintot tartozik fizetni, azonban őt illeti fenti ideig az árjegyzéki, hirdetési és minden néven nevezendő munkalati költség. Folytatólagos telepítés esetén pedig minden egyes új tábla után 50 frt évi hasznobért tartozik fizetni. Felolvastatván alá-íratott. Czepléden, 1896. deczember 15-én. Unghváry László s. k. Előttünk Zambó János s. k. tanu Rupp Frigyes s. k. mint tanu.

(Tehát tényleg van telepem, egyébként is kereskedelmi akadémiát végezvén, legalább is formálhatok annyi jogot, ha nem többet, jegyzék kiadás és hirdetéshez, mint a mennyit József ur (ki eredetileg pék volt) magának megenged.

2-or Bizonyítvány. Hogy Unghváry József czeplédi falkola tulajdonosnak két helyen levő telepén, gyümölcs vadonez és csemetékkel összesen 6½ hold (1200 □-öl) terület van beültetve, ezennel bizonyítom Czepléd, 1897. február 14. Bezzeg Pal s. k. városi mernök.

(Tehát József ur itt is schwindlizik, mert telepe nem 9, hanem csak 6½ hold)

Czepléd, 1896. márcz. 18.

TABORITA JÁNOS urnak Jász-Apáti.

3-or Én kerdek, mit akar ön azon nagy része szemét fával, mit nekem küldött nagy állományból, úgy hiszem efeledte Ön, hogy én ismet eladó vagyok és hogy én szép fakat és nem szemetet vettem meg stb.

UNGHVÁRY JÓZSEF.

Tehát a József ur Jász-Apátirol Tabortától tavaly csemetét rendelt, meg pedig erről az egy helyről 4675 drbot, de ezek fenti sajátkezüleg irt sorai szerint is szemetre való voltak, úgy hogy ezért József ur Tabortát 3984 1896. sz. alatt a czeplédi bíróság-nal be is perelte.

De ne higye a nagyközönség, hogy csek Jász-Apátirol rendelt József ur csemetét Vedród, Alesuth, Nagy-Körös, Torda, Kalocsa stb. városokból szállítja wagon száma azokat, behurczolva és szétterjesztve vele az egész országban a filoxerát.

És mivel az ilyen szedelgésnek hire fut, a károsítás nem a kevésbbé ismert József, hanem a széles körben és régen ismert Unghváry László és most már ezégem rovására is esik.

Hogy a nagyközönséget az ilyen szedelgéstől és a Filoxera széthurczolásától megóvjam, legközelebb nem csak az itteni leadó állomást kísértetem figyelemmel, hanem ez ügyben lépést fogok tenni a földmívelésügyi miniszternél is.

Zaradekul szükségesnek tartom kijelenteni, hogy legközelebb József urnak (országos fakupecz) a szemtelenségig vitt élelmességét igen sok hiteles adattal fogom kiegészíteni

Unghváry Sándor.

1322
1877^{sz.}

Hirdetmény.

Az 1897. évre megállapított IV. oszt. kereseti adó hirdetési lajstrom 1897. évi márczius hó 13-tól 22. napjáig az adóügyi jegyzői hivatalban közszemlére van kiüve.

Erről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy azon lajstromokat a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti, s netaláni felszöllumlását ugyancsak az adóügyi jegyzői hivatalban benyujthatja.

H-Szoboszló, 1897. márczius 12.

Látlam:
KOVÁCS GYULA,
polgármester.

BORÓK GYULA
adóügyi jegyző.

Rózsa arczenőcs

üdeséget, bájt kölcsönöz az arcznak nem zsiros, és így nappal is használható, nem avasodik soha; teljesen ártalmatlan; felülmul minden eddigi ilyenmü készítményt; próbára is adunk.

Ára 60 kr.

- Parfümök,
- Pouderek,
- Szappanok,
- Hajfestők,
- Szájvizek,
- Fogporok és fogpaszták,
- Fogkefék,
- Fésűk,
- Haj- és bajuszkefék,
- Vaselin,
- Glycerin,
- Szivacsok stb. stb.

egjobb minőségben és legjutányosabban kaphatók

Francsics Jóna

Drogeriájában; Debreczen, Kossuth (Czeglédi) utca 3. szám, az »István-malom« lisztraktára mellett.

Ugyanott mindennemü gyógyárak, fertőtlenítők és kötőszerek, irrigatorok, gumi árak, fecskendők stb. kaphatók. 2-2

Az angyaldombi szőlőajtvány

és

vessző termelő telep kezelőségénél

ZOMBA (Tolna m.)

MÉG ELADO

300 ezer nemes kadarka	ezre	3	frt
40 » oportó	»	5	»
20 » nagy burgund	»	5	»
30 » ol. rizling	»	5	»
30 » mézes fehér	»	5	»
30 » ezerjó	»	5	»
30 » zöld sylvani	»	5	»
20 » Madl angev.	»	6	»
20 » Chasl bl. erogu	»	6	»
20 » » fontembl. d'or	»	12	»
10 » Muse. erogn.	»	12	»
10 » » Alexandr.	»	12	»
10 » Mandl royal	»	15	»
5 » Preeve de Mell.	»	15	»
10 » Pasatuti	»	25	»

ugyszintén fajtiszta amerikai sima és gyökerez I II. oszt. vesszők és pedig: Ripar portalis, Solonis, Rupestris mettalica és Rup insulicola.

A vesszők jégverés mentesek, fajtiszták, egészségesek és 50-60 ctm. hosszúak.

Megrendelések elfogadtnak 1897. év őszén szállítandó jól összeforrt fás-ajtványokra tetszés szerinti fajokból legjutányosabban.

Megrendelések fenti czim alatt egyharmad előleggel teendők.

(1-6)

A ki terményét előre lekötöni szándékozik, előnyös feltételek mellett előlegeket kaphat

a Veres Lajos házban levő fogyasztási adókezelőségnél.

Teleki János

szőlőtelepén és faiskolájában amerikai és ojtott nemes szőlők a legkiválóbb csemege és borfajokban, továbbá kiválóan gondozott, többször átültetett dus gyökérzetű gyümölcsfa csemeték kaphatók jutányos árak mellett. Megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Czim: Teleki János

szőlőtelepe és gyümölcsfa iskolája

(3-5)

(Zala megye.)

Balaton-Henye u. p. Köves-Kállá.

Állandó eke raktár Szoboszlón.

BÄCHER RUDOLF

esász. és kir. szab. ekegyár.

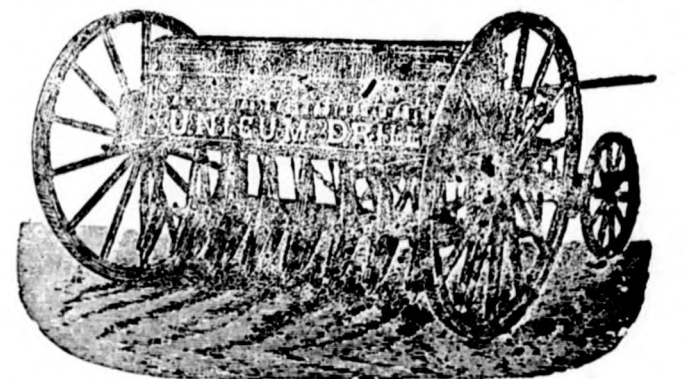
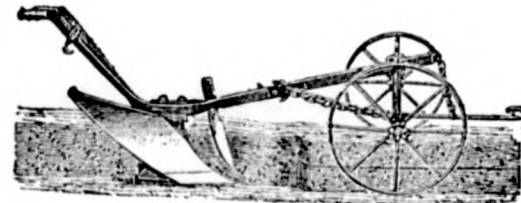
A hódmezővásárhelyi ekeversenyen arany ezüst- és bronzéremmel kitüntetett legkitünőbb minőségű

e k é i m

olcsó ár és kedvező feltételek mellett megrendelhetők a kizárólagos képviselő

Székely Imre által H.-Szoboszlón.

Hengerezett páncél-aczel szántóvasak és ekek nagyválasztékban jótallas mellett. Székely Imre (3. t. 180-ik) számú házában kaphatók.

Üzlet változás miatt

olcsó eladás

Van szerencsém a n. é. vásárló közönség szives tudomására hozni, hogy üzletváltozás miatt elhatároztam magam az összes áruimat alant jegyzett árakon kiárusítani:

Férfi mosó ölbönyök — — 3 frt.
Gyapjuszövetből — — 5-6-8 frt.
Fiú és gyermek mosó ruhák 80-1.20 kr.
Szövetből — — 1.50-2.00-2.50 kr.
Férfi nadrág — — 60-80-1.50 kr.
Férfi és fiú kalapok 50-80-1-1.50 kr.
Férfi és női cipők — — 2.50-3 frt.
Férfi dolgozó ingek — — 40-50-60 kr.
fehér vasaltférfi ingek 80-1-1.50-2 frt.
Gallérok, nyakkendők igen olcsón
Kartonok és voalok 12-14-16 és 20 kr.

Szatinok és batisztok, női ruhaszövetek és ternők a legdivatosabb dupla szélességben — — 25-35-50 és 60 kr.
Havasí vásznak és schiffonok 4/4 12 9/8 18 és 7/4 20 kr.

Ágyterítők — — 1-20 3.50
Paplanok — — 150 krtól 4 frt.ig.
Fejre való kendők 12-14-16 és 20 kr.
Kasmir és szövet kendők 50-40 és 60 kr.
Mosó, velez, posztó és félposztókat minden árban

Halotti bevásárláshoz szükséges szemfedelek, lepedők, párnák s más egyebek fél árban.

Minden az üzletemben levő árut rövid idő alatt ki fogom árulni, ennél fogva a n. é. vásárló közönség figyelmét e ritka alkalomra felhívom.

Tisztelettel:

LEUCHTMANN ÁRON,

H.-Szoboszlói takarékpénztár épületében.